

בש"פ 6277/16 - מדינת ישראל נגד כפיר ששון

בית המשפט העליון

בש"פ 6277/16

לפני: העוררת:
כבוד השופט ח' מלצר
מדינת ישראל

נגד

המשיב: כפיר ששון

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בירושלים
(כב' השופט א' רומנוב) ב-מ"ת 25320-06-16 מתאריך
11.08.2016

תאריך הישיבה: י"א באב התשע"ו (15.8.2016)

בשם העוררת: עו"ד מורן פולמן

בשם המשיב: עו"ד מאיה גלעדי

החלטה

1. לפני ערר לפי סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) על החלטתו של בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופט א' רומנוב) ב-מ"ת 25320-06-16 מתאריך 11.08.2016, בגדרה הורה בית המשפט הנכבד על מעצרו של המשיב בתנאי פיקוח אלקטרוני עד תום ההליכים נגדו.

אביא להלן בתמציתיות את הנתונים הדרושים להכרעה.

עמוד 1

2. בתאריך 13.06.2016 הוגש נגד המשיב כתב אישום המייחס לו את העבירות הבאות: סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה (עבירה לפי סעיף 332(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין)), חבלה במזיד ברכב (עבירה לפי סעיף 413 לחוק העונשין), הפרעה לשוטר בעת מילוי תפקידו (עבירה לפי סעיף 275 לחוק העונשין), חבלה ופגיעה בנסיבות מחמירות (עבירה לפי סעיף 334 יחד עם סעיף 335 לחוק העונשין), החזקת סכין (עבירה לפי סעיף 186(א) לחוק העונשין), נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף (עבירה לפי סעיף 2 לפקודת התעבורה [נוסח חדש]), התשכ"א-1961), ואי ציות לתמרור (רמזור אדום) (עבירה לפי תקנה 22 לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961) (6 עבירות).

3. מעובדות כתב האישום שהוגש נגד המשיב עולה כי בתאריך 04.06.2016, בשעה 01:00, או בסמוך לכך - המשיב נהג ברכב מסוים מבלי שהיה לו רישיון נהיגה כדן. על פי הנטען, השוטרים אשר נסעו בניידת בילוש בסמוך לו - הבחינו ברכב וסימנו לו לעצור לבדיקה, זאת באמצעות לחיצה על לחצן הכריזה והבהוב אורות הרכב. ואולם המשיב לא ציית להוראות השוטרים והחל בורח מהם. לפי הנטען, התנהל מרדף ממושך אחרי המשיב, אליו הצטרפו מספר שוטרים נוספים, תוך שהמשיב נוהג בצורה פראית ומסוכנת.

לפי הנטען בכתב האישום, במהלך המרדף הנ"ל המשיב נהג במהירות של קרוב ל-130 קמ"ש, פגע ברכב חונה, חצה מספר צמתים ברמזור אדום, עקף חסימה משטרתית בצורה שסיכנה את השוטר שעמד בסמוך שאף נחבל ברגלו, וסיכן רכבים רבים שניקרו בדרכו. לבסוף על פי הנטען, לאחר שהמשיב שעט עם הרכב ועלה על אי תנועה לכיוונו של אחד השוטרים - השוטר ירה מאקדחו כדור אחד, אשר פגע בדלת הנהג ברכב בו נהג המשיב.

בנוסף לאמור לעיל, לפי הנטען בכתב האישום, המשיב החזיק ברכבו שתי סכינים: האחת, סכין קפיצית שאורך להבה 12 ס"מ, והשנייה, סכין יפנית. כמו כן נטען כי המשיב החזיק על גופו, סכין נוספת שאורך להבה 4 ס"מ.

4. בד בבד עם הגשת כתב האישום נגד המשיב, העוררת הגישה בקשה לעצור את המשיב עד תום ההליכים המשפטיים נגדו, וזאת, לטענתה, לנוכח קיומן של ראיות לכאורה להוכחת העבירות המיוחסות לו. בנוסף, עמדה העוררת בבקשתה על כך שקיימת בעניינו של המשיב עילת מעצר המלמדת על מסוכנות, נוכח המעשים המיוחסים לו בכתב האישום ונסיבות ביצועם וכי קיים יסוד סביר לחשש כי שחרורו יסכן את הציבור. עוד נטען, כי לחובתו של המשיב עבר פלילי מכביד, בגינו אף ריצה עונשי מאסר.

5. בדיון שהתקיים בתאריך 13.06.2016, בפני בית המשפט המחוזי הנכבד - באת-כוח המשיב ביקשה דחייה לצורך הכנת חוות דעת פסיכיאטרית ועיון בחומרי החקירה. בית המשפט המחוזי הנכבד הורה לפסיכיאטר המחוזי לערוך חוות דעת בדבר כשירותו של המשיב לעמוד לדיון, וכן בדבר אחריותו הפלילית לביצוע המעשים.

6. בתאריך 27.06.2016 התקיים דיון בהיעדרות ב"כ העוררת. באת-כוח המשיב הסכימה לאשפוזו לצורך הסתכלות וכן טענה לעניין הראיות. באת-כוח המשיב ציינה בנוסף כי המשיב הגיש תלונה למח"ש כנגד השוטרים שעצרו אותו. בית המשפט המחוזי הנכבד הורה על קבלת תסקיר מעצר בעניינו של המשיב, והמשך הדיון נקבע לתאריך

11.07.2016.

7. בתאריך 11.07.2016 באת-כוח המשיב ביקשה לדחות את הדיון מאחר שהמשיב לא הובא אליו, ובית המשפט המחוזי הנכבד דחה את הדיון לתאריך 12.07.2016.

8. בדיון שהתקיים בתאריך 12.07.2016 באת-כוח העוררת טענה כי קיימות ראיות לכאורה, וכי מחוות דעתו של הפסיכיאטר המחוזי עולה כי המשיב היה מודע למעשיו וכי הוא כשיר לעמוד לדין. באת-כוח המשיב טענה מנגד, כי המשיב לא היה מודע לכך שמדובר בשוטרים וסבר כי מדובר בגורמים עבריינים המתנכלים לו וחשש לחייו. בית המשפט המחוזי הנכבד דחה את המשך הדיון למתן החלטה - לתאריך 18.07.2016.

9. בתאריך 12.07.2016 הוגש תסקיר מעצר בעניינו של המשיב. שירות המבחן העריך כי קיים סיכון גבוה להישנות התנהגות פורצת גבולות בעתיד, וכי חלופות המעצר המוצעות אינן מהוות עבור המשיב גורם ממתן ומציב גבולות. שירות המבחן אף התרשם כי המשיב יתקשה להירתם להליך שיקומי. נוכח האמור - שירות המבחן לא המליץ על שחרורו של המשיב לחלופת מעצר.

10. בתאריך 18.07.2016 בית המשפט קבע כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת העבירות המיוחסות למשיב. בנוסף בית המשפט המחוזי הנכבד עמד על המסוכנות הנשקפת מן המשיב, הנלמדת מהעבירות המיוחסות לו, וכן מעברו הפלילי, הכולל ריצוי מאסרים בגין עבירות אלימות שביצע, בין היתר, כלפי אנשי משטרה. על אף האמור - בית המשפט המחוזי הנכבד הורה על קבלת תסקיר משלים בעניינו של המשיב, אשר יבחן חלופות אפשריות, וכן יתייחס למסמכים שונים שהוגשו בעניינו של המשיב.

11. בתאריך 28.07.2016 הוגש תסקיר משלים בעניינו של המשיב. שירות המבחן התרשם כי גורמי הפיקוח שהוצעו אינם מתאימים לפקח על המשיב, וכי בנסיבות העניין, בשים לב לכך שהמשיב סובל מהתמכרות פעילה לסמים ותרופות מרשם - חלופה אנושית לא מהווה גורם מפחית סיכון. נוכח האמור, שירות המבחן לא המליץ על שחרורו של המשיב לחלופת מעצר, וזאת גם אם השחרור יהיה למעצר בתנאי פיקוח אלקטרוני.

12. בתאריך 07.08.2016 נערך דיון נוסף בעניינו של המשיב. באת-כוח המשיב פירטה את החלופות המוצעות, והדגישה כי במהלך השנתיים האחרונות המשיב עשה מהפך בחייו, לשיטתה, וכיום הוא איננו מכור עוד לסמי רחוב. באת-כוח העוררת טענה מנגד כי גם בתסקיר המשלים, לאחר שבחן את החלופות המוצעות בעניינו של המשיב וכן את האפשרות לשחררו לחלופת מעצר שתלווה בפיקוח אלקטרוני - שירות המבחן לא בא בהמלצה לשחררו.

13. לאחר שמיעת טיעוני באי-כוח הצדדים, בית המשפט המחוזי הנכבד החליט כי לא די בשחרורו של המשיב לחלופת מעצר בפיקוח אנושי בלבד, זאת בשים לב לעברו הפלילי המכביד של המשיב ולמסוכנות הנשקפת הימנו, כפי שהיא נלמדת, בין היתר, מהעבירות המיוחסות לו. לפיכך בית המשפט המחוזי הנכבד הורה לממונה על הפיקוח האלקטרוני לערוך חוות דעת לבחינת האפשרות לשחרר את המשיב למעצר בתנאי פיקוח אלקטרוני.

14. בהחלטתו מתאריך 11.08.2016 בית המשפט המחוזי הנכבד הורה, בניגוד לעמדת שירות המבחן - על מעצרו של המשיב בתנאי פיקוח אלקטרוני בביתו, ובפיקוחם של ארבעה מפקחים, וזאת עד תום ההליכים נגדו. למסקנה זו הגיע בית המשפט לאחר שקבע כי העבירות שהמשיב ביצע נעשו במטרה לחמוק מן השוטרים, ולא במטרה לפגוע באחרים. בית המשפט המחוזי הנכבד אף התייחס בהחלטתו לכך כי בשנתיים האחרונות המשיב עשה שינוי משמעותי בחייו, וכי הוא מבקש להמשיך ולדבוק בחייו החדשים.

העוררת ביקשה את עיכוב ביצוע החלטה זו, ובית המשפט עיכב את החלטתו למשך 48 שעות. על החלטה זו הוגש הערר שלפני מטעם העוררת ולאחר מכן הוריתי כי עד ובכפוף להכרעה בערר - המשיב ישאר במעצר.

טענות הצדדים בערר

15. טענתה המרכזית של העוררת בערר היא כי המשיב איננו מתאים להיות מושם במעצר בתנאי פיקוח אלקטרוני. זאת לאור המסוכנות הרבה הנשקפת ממנו, בשים לב לחומרת העבירות המיוחסות לו, אשר מתחזקת על רקע האמור בתסקירי שירות המבחן בעניינו, וכן לנוכח עברו הפלילי המכביד, והתמכרותו לסמים.

העוררת טענה עוד כי בית המשפט המחוזי הנכבד שגה עת נתן משקל גבוה מדי לקביעה כי אין מדובר במעשים שהמשיב עשה מתוך מטרה לפגוע באחרים, וכן לאפשרות כי בחלקו הראשון של האירוע - המשיב אכן חשש כי המדובר בעבריינים המבקשים את רעתו. בתוך כך נטען, כי גם בהנחה שהמשיב לא התכוון לפגוע בעוברי אורח ובאנשי משטרה אלא היה אדיש לפוטנציאל הפגיעה בהם - הרי שמידת מסוכנותו כלפי הציבור איננה פוחתת באופן מהותי. עוד נטען, כי גם אם המשיב סבר בתחילה כי מדובר בגורמים עבריינים, אשר דולקים אחריו, הרי לאחר שניידת הביולוש הפעילה את הסירנה המשטרתית, וכן לאחר שהגיע למחסום המשטרה הראשון, שבו עמדה ניידת משטרה גלויה - המשיב ודאי הבין כי מדובר באנשי משטרה.

16. העוררת טענה בנוסף כי בית המשפט המחוזי הנכבד שגה עת העדיף את הצהרותיו המילוליות של המשיב בדבר רצונו להשתקם, על פני קביעת שירות המבחן לפיה קיים פער בולט בין הצהרות אלו לבין המציאות, וכי דברים אלו נכונים ביתר שאת, לגישת העוררת, מקום בו המשיב מסר לשירות המבחן כי הוא משתמש ב"סמי רחוב" ומריחואנה.

17. העוררת טענה גם כנגד זהות המפקחים שנבחרו, וגרסה כי בית המשפט המחוזי הנכבד לא נתן את המשקל הראוי לכך ששלושה מתוך ארבעת המפקחים - נפסלו על-ידי שירות המבחן. כן נטען כי המשיב הפר חמש פעמים בעבר את תנאי "מעצר הבית" בהם שהה בתיק אחר (ראו: ת"פ 39692-08-11).

18. באת-כוח המשיב טענה, מנגד, כי יש לדחות את הערר. לגישתה לא נפל כל פגם בהחלטתו של בית המשפט המחוזי הנכבד עת הורה על מעצרו של המשיב בתנאי פיקוח אלקטרוני בביתו ובפיקוחם של ארבעה מפקחים - עד תום ההליכים נגדו. באת-כוח המשיב הדגישה בנוסף כי נקבע שהמשיב לא היה מודע במהלך המרדף לכך שמדובר בשוטרים שדולקים אחריו, וחשב כי מדובר בגורמים עבריינים, ולכן חשש לחייו. כן נטען כי המשיב עשה בינתיים שינוי משמעותי

בחיוו, וכי הוא "נקי" מסמים ומבקש להמשיך ולדבוק בחיוו החדשים. בנסיבות אלו, כך טענה, החלטתו של בית המשפט המחוזי מאוזנת.

דין והכרעה

19. לאחר שעיינתי בערר ובחומרים שצורפו לו, ושמעתי את טענות הצדדים בדיון שהתקיים בפני - הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערר להתקבל.

20. סעיף 22ב(א) לחוק המעצרים, קובע "מנגנון דו-שלבי" לבחינת התנאים לחלופה מאחורי סורג ובריה לאחר הגשת כתב אישום, ואפרט אותם בתמצית להלן:

(א) בשלב הראשון - על בית המשפט לבחון האם חלופה כלשהי עשויה, באופן עקרוני, להפיג את המסוכנות המיוחסת לנאשם, ולהפחית את הסיכון לפגיעה בהליך המשפטי ברמה המתקבלת על הדעת.

(ב) בשלב השני, בית המשפט נדרש לבחון את החלופות הקונקרטיות המוצעות לו ואת מידת התאמתן למידותיו של הנאשם הספציפי, בהתאם למאפייניו האישיים ולטיב הסיכון הנשקף ממנו (ראו: בש"פ 8389/15 אבו כאטר נ' מדינת ישראל, בפסקה 16 (27.12.2015); בש"פ 1971/16 קופר (קופרשמיד) נ' מדינת ישראל, בפסקה 12 (13.03.2016)).

בהתאם לבדיקה הדו-שלבית הנ"ל, ייתכנו מקרים בהם בית המשפט ישתכנע, כבר במסגרת השלב הראשון, כי המסוכנות, או החשש מפני שיבוש יהיו כה מובהקים, בנסיבות המקרה, עד אשר שום חלופה לא תסכון - ואז לא יידרש בית המשפט לבחינת חלופות קונקרטיות (ראו: בש"פ 27/15 יונס נ' מדינת ישראל, בפסקה 8 (15.1.2015); בש"פ 4513/16 דומראני נ' מדינת ישראל, בפסקה 32 (22.6.2016)).

21. בנסיבות המקרה שלפני, שוכנעתי כי מסוכנותו של המשיב - הינה גבוהה, כך שאין, בעת הזו, חלופת מעצר, שיכולה להפיג אותה, ואף מעצר בתנאי איזוק אלקטרוני, לא יוכל לסכון.

ביסוד עמדתי זו, ניצבים שני נימוקים מרכזיים, ואעמוד עליהם בקצרה להלן:

ראשית, מקובלת עלי עמדתה של העוררת כי מסוכנותו של המשיב, כפי שהיא משתקפת מכתב האישום, ומעברו הפלילי המכביד של המשיב - הינה גבוהה, בשים לב לכך המשיב סיכן, על פי הנטען, את חייהם של נהגים, עוברי אורח, ושוטרים שהשתתפו במרדף אחריו, וכל זאת כשהוא לכל הפחות אדיש לפגיעה בהם. במהלך המרדף אחר המשיב - המשיב פגע, על פי הטענה, ברכב שעמד שצד הדרך, חצה צמתים באור אדום, עקף חסימות משטרתיות תוך שהוא מסכן את השוטרים שביצעו את החסימות בכך שנצמד אליהם באמצעות רכבו, נסע במהירות מופרזת בשטח עירוני,

והכל כשהוא נוהג, לפי הנטען, ללא רישיון נהיגה בתוקף, וברכבו שתי סכינים ועוד אחת על גופו. לא זו אף זו, למשיב אף מיוחסת עבירה של חבלה ופציעה בנסיבות מחמירות של אחד השוטרים במהלך המרדף. בנוסף, מסוכנותו של המשיב אף נלמדת מהעובדה שלחובתו 19 הרשעות קודמות בעבירות אלימות, שבל"ר, סמים ורכוש, אשר בגינן ריצה כבר 15 תקופות מאסר בעבר, והעבירות מושא כתב האישום הנוכחי, בוצעו כ-11 חודשים לאחר שחרורו ממאסרו האחרון. די במכלול זה כדי לעורר ספק בדבר התאמתו של המשיב למעצר בתנאי פיקוח אלקטרוני.

שנית, כפי שכבר צוין לעיל, שירות המבחן, אשר מכיר היטב את המשיב מתיקים קודמים, העריך כי בעניינו של המשיב קיים סיכון גבוה להישנות התנהגות פורצת גבולות, וכי קיים פער בולט בין הצהרותיו המילוליות, לבין רצונו הכן לשקם את חייו ולהיגמל מסמים, ומשכך לא בא בהמלצה לשחרורו לחלופה, גם אם השחרור לחלופת מעצר ילווה בפיקוח אלקטרוני, ויפיים לעניין זה הדברים שציינתי ב-בש"פ 4794/12 מדינת ישראל נ' פלוני (25.06.2016):

"הגם שבית המשפט איננו מחויב באימוץ המלצותיו של שירות המבחן, הרי שסטייה מהמלצה שלילית של שירות המבחן תיעשה באופן חריג, ומקום בו קיימים לכך טעמים כבדי משקל".

22. סוף דבר: אין המקרה הנדון נמנה על המקרים המצדיקים שחרור לחלופת מעצר בפיקוח אלקטרוני.

נוכח כל האמור לעיל - הערר מתקבל. המשיב יוותר במעצר מאחורי סורג ובריח עד תום ההליכים נגדו.

ניתנה היום, ט' באלול התשע"ו (12.9.2016).

ש ו פ ט